

**Česká školní inspekce
Moravskoslezský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIT-800/23-T

Název	Základní škola Město Albrechtice, okres Bruntál
Sídlo	Opavická 1, 793 95 Město Albrechtice
E-mail	reditel@zsma.cz
IČO	00852589
Identifikátor	600131947
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Jiří Šiffner
Zřizovatel	město Město Albrechtice
Místo inspekční činnosti	Opavická 1, 793 95 Město Albrechtice
Inspekční činnost na místě	3. 4. 2023 – 5. 4. 2023

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle příslušných školních vzdělávacích programů.

Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů pro základní a zájmové vzdělávání.

Charakteristika

Základní škola Město Albrechtice, okres Bruntál (dále „škola“) vykonává činnost základní školy, školní družiny a školní jídelny. V základní škole se vzdělávalo v 18 třídách 359 žáků, u 23 z nich byly diagnostikovány speciální vzdělávací potřeby druhého a třetího stupně podpory. Tři žáci jsou vyučováni podle individuálního vzdělávacího plánu. Dva žáci jsou diagnostikováni jako mimořádně nadaní. Základní škola je naplněna na 66 %, školní družina na 100 %. Vzdělávání v základní škole probíhá podle školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání s názvem Cesta a ve školní družině podle školního vzdělávacího programu pro školní družinu. Hlavním cílem školy je systematická a kvalitní příprava zaměřená na všestranný, přirozený rozvoj vědomostí, dovedností a jejich aktivní využití při dalším studiu. Škola je přirozeně i dopravně spádovou pro žáky ze vzdálenějšího okolí, dojíždějící tvoří přibližně jednu třetinu. Stravování zajišťuje vlastní školní jídelna. Přehledné informace o subjektu jsou dostupné na webových stránkách www.zsma.cz a sociálních sítích.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel školy i jeho zástupkyně převzali školu v době covidových opatření a v prvních dvou letech řešili především praktické úkoly spojené se zajištěním chodu školy. Od školního roku 2022/2023 začali realizovat přehledně zpracovaný a reálně nastavený střednědobý strategický plán rozvoje, zaměřený mimo jiné na zefektivnění výukového procesu. Vedení školy s vybranými pedagogy společně pracují na aktualizaci školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Vzhledem k nutnosti zapracování nového vzdělávacího obsahu předmětu informatika, jejíž obsah a náplň se postupně promítne téměř do všech vzdělávacích oborů, by vedení školy mělo podpořit co nejširší zapojení a diskusi pedagogů. Ředitel školy vychází při vedení organizace ze svých zkušeností a dovedností, které si rozšiřuje průběžným vzděláváním a každodenní praxí. Kromě pravidelných měsíčních provozních porad, využívá nejčastěji způsob řízení založený na bezprostředním osobním kontaktu se zaměstnanci i žáky, přičemž důraz klade na příznivé klima a řádný chod organizace. Informace jsou ve škole efektivně předávány na interním sdíleném disku nebo prostřednictvím školního informačního systému. Další vzdělávání pedagogických pracovníků je každý rok zaměřeno jednak na konkrétní potřebu školy v souladu s vizí, ale také na naplňování odborných zájmů jednotlivých vyučujících.

V pedagogické i kontrolní oblasti delegoval ředitel vybrané kompetence na svou zástupkyni a vedoucí vychovatelku školní družiny. Úroveň vzdělávacího procesu monitoruje nejčastěji ředitel školy a v menší míře jeho zástupkyně. Realizují nejen klasickou hospitační činnost, ale také krátké náslechy ve výuce. Výsledky hospitační činnosti jsou vyhodnocovány a jsou stanovena doporučení, na která by se učitelé měli při vzdělávání žáků zaměřit. Ve škole pracují metodické sekce, které se, nejčastěji organizačně, podílejí na řízení vzdělávacího procesu. Přínosem pro zkvalitnění výuky by byl jejich větší podíl na cíleném vyhodnocování a rozboru rozsáhlejších žakovských prací a stanovení jednotných společných hodnotících pravidel. Také rozšíření jejich odpovědnosti za vyhodnocování výuky by vedlo k účinnějšímu naplňování vize stanovené vedením školy. Podkladem pro hodnocení práce jednotlivých pedagogů jsou pro vedení školy záznamy v pedagogických portfoliích učitelů.

Z výsledků dotazníkového šetření vyplývá, že v organizaci převažuje mezi učiteli školy vzájemná spolupráce, která je příznivým výchozím bodem k intenzivnější spolupráci. Pro žáky je ve škole vytvářeno esteticky upravené a podnětné prostředí. Žáci jsou v běžném provozu školy vedeni k slušnému společenskému chování a vzájemnému respektu. Od

poslední inspekční činnosti se postupně daří budovat nové odborné učebny a rekonstruovat některé stávající. Škola má připravené pomůcky pro plánovanou výuku informatiky, chybí ji však dostatečné množství sad tabletů, které do jisté míry limitují práci žáků při vyhledávání a zpracování informací. V organizaci jsou společné sdílené prostory (tělocvična, komunitní místnost) se zřizovatelem, které jsou využívány k organizování akcí pro veřejnost.

Škola má vytvořeny podmínky pro zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků. Vstupy do budovy školy jsou zabezpečeny proti vniknutí a pohybu cizích osob. Kniha úrazů je vedena pro školu a školní družinu společně a jsou v ní evidovány úrazy vzniklé při vzdělávání a s ním přímo souvisejících činnostech. Je však třeba zajistit účinný kontrolní systém k jejich hlášení pojišťovně a následnou včasnou aktualizaci po jejich odškodnění. K prevenci zvýšené úrazovosti žáků při sportovní činnosti pomáhá i spolupráce učitelů prvního stupně a trenéra ve výuce, která vyplývá z účasti v projektu Trenéři do škol. Školní jídelna připravuje při dostatečném zájmu dvě jídla a při sestavování jídelních lístků dbá na dodržení pestrosti i zásad zdravé výživy.

Školní družina využívá ke své činnosti ve čtyřech plně vytížených odděleních vlastní dobře vybavené prostory, ale také tělocvičnu, cvičnou kuchyňku nebo odborné učebny ve škole. Aktuálně ředitel školy řeší možnosti rozšíření školní družiny a uspokojení převyšujícího zájmu ze strany zákonných zástupců žáků.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Ve škole byly provedeny hospitace téměř ve všech třídách a vyučujících. Sledovaná výuka byla ve většině hodin na obou stupních promyšlená. Učitelé ji vedli za účelem dosažení přiměřeně náročných vzdělávacích cílů, které vycházely z požadovaných výstupů a zároveň respektovaly úroveň osvojených znalostí žáků. Vyučující většinou dokázali stanovit na začátku výuky reálné vzdělávací cíle, někdy však vyplynuly až z jejího průběhu. Vhodná vnější motivace pomáhala v mnoha vyučovacích hodinách k intenzivnímu zapojení žáků do aktivního plnění úkolů. Učivo bylo podáváno v souvislostech a žáci téměř vždy věděli proč a za jakým účelem pracují. Ve většině hodnocené výuky převládaly různé, ale většinou účelně uplatňované metody a formy výuky. Inspekční tým identifikoval, že nejčastěji volenou vzdělávací formou je samostatná a frontální práce žáků, doplněná o činnost ve skupinách, případně dvojicích. Promyšleně vedly výuku ve skupinách, po celou vyučovací hodinu, jen učitelky na prvním stupni v prvouce, českém jazyce nebo vlastivědě. Na druhém stupni využili učitelé výhody vzájemné spolupráce žáků jen v části hodiny například v matematice či v německém jazyce. Nejčastěji využívanou metodou v zeměpisu, dějepisu nebo hudební výchově byl velmi intenzivní řízený rozhovor. Mnohé z učebních úloh poskytly učitelům dílčí informace o zvládnutí aktuálně probíraného obsahu učiva ve třídě. Pedagogové mají systematicky vedené podklady, ve kterých mohou sledovat individuální pokrok žáků a doložit jejich odlišnou úroveň znalostí a dovedností.

V menší míře učitelé využívali badatelské aktivity, které by u žáků podporovaly kritické myšlení při práci s různými informačními zdroji a umožňovaly jim v širším měřítku rozvíjet kompetence k řešení problémů. Na prvním i druhém stupni pomáhaly udržet pozornost žáků vhodně volené relaxační činnosti. Někdy byla cíleně výuková metoda organicky propojená s pohybem. Zábavnou formou žáci v českém jazyce nebo zeměpisu realizovali „běhací výukovou aktivitu“, u které měli možnost pracovat vlastním tempem a přispět svým dílem ke společnému výsledku práce. Žáky ve výuce aktivizoval demonstrační pokus, ale hlavně smysluplná práce s iPady, či na dotykových velkoplošných obrazovkách. Bohužel omezený počet iPadů je limitující pro jejich častější využití a učitelé si je musí dopředu rezervovat. Jako nejčastější podporu názornosti vzdělávacího obsahu používali učitelé dataprojektory

nebo interaktivní tabule. Jejich interaktivita byla však využívána především na prvním stupni. Žáci byli vedeni k aplikaci poznatků z předmětů v reálné situaci nebo k práci s vlastními zkušenostmi z běžného života. V některých hodinách se dařilo propojit učivo s poznatky nebo příklady z místního regionu. Do výuky napříč předměty byla přiměřeně zařazována práce s texty nebo matematickými objekty a rozvíjena čtenářská, matematická, případně finanční gramotnost.

V závěru výuky většinou proběhlo účelné zhodnocení směřující k stanovenému cíli. Vyučující využívali různé formy průběžného motivačního hodnocení, nejčastěji pochvalu. Mimořádně nadaní žáci identifikovaní na prvním stupni docházejí na výuku některých předmětů do vyššího ročníku a jejich potenciál je využíván při účasti v soutěžích. Jen v menší části výuky byla na prvním i druhém stupni cíleně využívána diferenciací zadávaných úkolů. Její absence neumožňovala efektivní zapojení a využití vzdělávacího potenciálu všech žáků. Většinou u nich scházel prožitek dílčího úspěchu a přirozená motivace k další práci. Na prvním i druhém stupni byli učitelům v některých hodinách nápomocni asistenti pedagoga, kteří se věnovali žákům s různým druhem specifických potřeb nebo pomoci při organizaci výuky. Školní asistentka je zapojována do výuky v různých ročnících podle aktuální potřeby. Propracovaná a smysluplná spolupráce učitele a asistenta pedagoga, včetně střídání rolí ve výuce, probíhá aktuálně ve třetím ročníku. Dosud ne všichni učitelé dokáží účelně plánovat, spolupracovat a zapojit asistenty do přípravy a průběhu výuky.

Během vzdělávacích aktivit ve školní družině byl žákům poskytován dostatečný prostor pro komunikaci, k utváření vzájemných vztahů v přátelském prostředí. Iniciativa žáků byla posilována také pochvalou či povzbuzením a často byla oceňována jejich snaha i pokrok. Vychovatelky vzdělávání účelně doplňovaly nápaditými činnostmi a posilovaly motivaci žáků k účelnému trávení volného času.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Vzdělávací výsledky školy jsou za poslední roky vyrovnané. Aktuálně přibližně 67 % žáků dosahuje vyznamenání a jejich podíl se za poslední školní roky zvyšuje. Neospívající žáci se vyskytují v jednotkách případů a jejich zastoupení je ve srovnání se školními roky před covidovým přerušением vzdělávání výrazně nižší. Ředitel školy zapojil školu do pravidelného různě zaměřeného komerčního testování znalostí nebo dovedností žáků. Jeho výsledky, stejně jako výběrové zjišťování výsledků prováděné Českou školní inspekcí, jsou analyzovány hlavně na úrovni vedení školy. Počet udělených pochval opakovaně výrazně převažuje nad množstvím uložených opatření k posílení kázně. Počet hodin omluvené absence na žáka je v posledních letech, včetně období koronavirových opatření, vyrovnaně nízký. Neomluvená absence se v posledních letech vyskytla u jednotlivců a je také nízká. Snížený stupeň z chování se za poslední období vyskytl jen výjimečně, a to převážně v souvislosti s neomluvenou absencí, případně za opakující se přestupky definované ve školním řádu.

Ke snížení školní neúspěšnosti škola využívá postupy, které zahrnují například včasné oznamování písemných prací nebo ústního zkoušení, spolupráci se školským poradenským zařízením nebo školním poradenským pracovištěm. Při identifikaci slabého prospěchu výchovný poradce a třídní učitel důsledně zvou do školy zákonného zástupce a za přítomnosti žáka společně písemně stanovují postup k jeho zlepšení. Vyučující vedou individuální i skupinové doučování (aktuálně v šesti skupinách), nabízejí konzultace a možnost oprav některých písemných prací. Mezi souborem prováděného komerčního

testování je také zjišťování wellbeingu žáků a učitelů, které poskytují vedení školy informace o spokojenosti jednotlivých skupin s prostředím a působením školy.

Vyučující v základní škole průběžně sledují dosažené výsledky i celkovou připravenost žáků k navazujícímu vzdělávání. Udrží si trvalý přehled o aktuální úrovni jejich znalostí a dovedností. Standardní hodnoticí nástroje odpovídají věku žáků a zahrnují nejčastěji aktivitu během výuky, krátká písemná opakování nebo rozsáhlejší písemné práce v hodině. Poměrně vysoké zastoupení má dosud i méně efektivní ověřování znalostí u tabule nebo v lavici. Na obou stupních školy učitelé vedou žákům sběrná portfolia jejich hlavních prací, která umožňují sledovat formativní posun ve vzdělávání. Z devátého ročníku se zhruba polovina žáků hlásí na gymnázia a studijní obory středních škol a polovina žáků do učebních oborů. Škola sleduje úspěšnost svých absolventů ve středních školách a získává od nich častou zpětnou vazbu, kterou využívá jako motivaci ve výuce stávajících žáků.

Školní poradenské pracoviště tvoří výchovná poradkyně, metodička prevence a aktuálně tři školní speciální pedagogové. Pracoviště plánuje specifickou prevenci pro jednotlivé ročníky, projednává výukové i výchovné problémy žáků, ze kterých jsou vedeny přehledné zápisy s návrhy dalšího postupu a prevence. Pracovníci školního poradenského pracoviště ve většině řeší vzniklé situace co nejdříve od jejich ujištění a domlouvají se v rámci svého každodenního vzájemného kontaktu. Jako účinnou prevenci a podporu nadání žáků škola vysílá své zástupce do mnoha sportovních a oborových soutěží bez ohledu na předpokládaný výsledek, organizuje širokou paletu volnočasových aktivit, ke které využívá spolupráci s řadou regionálních partnerů. Žáci se zapojili kromě tradičních i do náročné fyzikální, chemické nebo logické olympiády. Pravidelně se také účastní soutěže v psaní všemi deseti prsty na klávesnici. Spolupráce s místními tělovýchovnými jednotami podporuje fyzickou zdatnost, sociální a osobnostní rozvoj žáků, či smysluplné trávení volného času. Výsledky svých aktivit škola prezentuje nejen na svém webu a sociální síti, ale také na týchž médiích zřizovatele, případně v regionálním tisku a kabelové televizi Města Albrechtice.

Školní družina prostřednictvím nabízených aktivit žáky úspěšně motivuje k zájmovému vzdělávání a prostřednictvím kroužků k aktivnímu trávení volného času. Vychovatelky velmi dobře využívají možnosti, které nabízí prostory školy (žákovská kuchyňka, sportoviště) a její okolí. Naplňování výchovně vzdělávacích cílů ve školní družině je vyhodnocováno na základě zapojení a úspěšnosti žáků v soutěžích, či z verbálních a praktických výstupů jednotlivců i skupin.

Závěry

Vývoj školy

- Od poslední inspekční činnosti v roce 2015 se navýšil počet žáků o 6 % a od školního roku 2020/2021 došlo ke změně na pozici ředitele i jeho zástupce.
- Ředitel školy i jeho předchůdkyně realizovali doporučení z poslední inspekční činnosti. Pedagogové na specializovaných pozicích si doplnili vzdělání, výrazně pokročily úpravy vnitřního prostředí školy a cíleným vzděláváním učitelů se postupně zlepšuje zavádění aktivizačních metod výuky.

Silné stránky

- Široká nabídka volnočasových aktivit a spolupráce s regionálními partnery přispívá k osobnostnímu a sociálnímu rozvoji žáků, efektivně předchází projevům rizikového chování a umožňuje smysluplné trávení volného času.

- Škole se dlouhodobě daří zapojovat žáky do širokého spektra soutěží, což podporuje rozvoj jejich individuálních předpokladů a motivaci k dalšímu vzdělávání.
- Vedení školy získává informace o úspěšnosti svých absolventů, které jsou využívány jako motivace stávajících žáků ke studiu na střední škole.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- V menší míře jsou zařazovány například badatelské aktivity založené na kritickém posuzování poznatků z různých informačních zdrojů a jejich následná prezentace.
- Předmětové sekce dostatečně nevyhodnocují stěžejní práce žáků, nepřijímají plně účinná opatření k eliminaci opakujících se chyb. Ne vždy jsou stanovena jednotná pravidla hodnocení.
- Nižší míra diferencovaně zadávaných úloh pro žáky pracující rychlejším tempem nebo pro ty, kteří vyžadují účinnější podporu. Pedagogové v dostatečné míře nezapojují asistenty pedagoga do dění ve třídách.
- Vnitřní kontrolní systém nastavený vedením školy neposkytuje v některých oblastech spolehlivou zpětnou vazbu.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Obohatit vzdělávání o práci žáků s různými informačními zdroji, zaměřit se v nich více na vyhledávání, třídění, interpretaci informací, na následnou slovní prezentaci získaných údajů a také o aktivity vedoucí k pochopení souvislostí.
- Zvýšit důraz na práci a sledování výsledků žáků v předmětových sekcích, dbát na stanovení jednotných hodnotících kritérií v ročnících, přenést část kontrolních kompetencí ve výuce na jejich vedoucí.
- Zaměřit se na diferencování výuky tak, aby dosáhli svého vzdělávacího maxima, jak žáci vyžadující podporu, tak žáci pracující rychlejším tempem.
- Sledovat a podporovat efektivní přípravu a spolupráci asistentů pedagoga s učiteli ve výuce.
- Zapojit do tvorby zásadních školních dokumentů co nejširší okruh pedagogů, vést učitelský kolektiv k jejich projednání a vzájemné diskusi.
- Upravit nastavení kontrolního systému a stanovit zodpovědnost příslušných pracovníků v oblasti evidence a hlášení školních úrazů.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 10 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření. Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Moravskoslezský inspektorát, Matiční 20, 702 00 Ostrava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.t@csic.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Školní vzdělávací programy pro základní a zájmové vzdělávání platné ve školním roce 2022/2023
2. Střednědobý strategický plán Základní školy Město Albrechtice, okres Bruntál 2021 - 2026
3. Matrika základní školy vedená ve školním roce 2022/2023 (vybraný vzorek)
4. Hospitační záznamy vedení základní školy vedené ve školním roce 2022/2023 (vybraný vzorek)
5. Zápisy z pedagogických rad ve školním roce 2022/2023 (vybraný vzorek)
6. Výroční zpráva o činnosti školy 2021/2022
7. Rozvrhy hodin platné ve školním roce 2022/2023
8. Personální dokumentace pedagogických pracovníků (vybraný vzorek)
9. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků pro školní rok 2022/2023
10. Návrhy opatření k školnímu neprospěchu ve školním roce 2022/2023 (vybraný vzorek)
11. Dokumentace školního poradenského pracoviště včetně dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami vedená ve školním roce 2022/2023 (vybraný vzorek)
12. Dokumentace související se zajištěním bezpečnosti žáků při poskytování vzdělávání vedené ve školním roce 2022/2023 (vybraný vzorek)
13. Dokumentace vztahující se k finančním podmínkám školy pro školní rok 2022/2023 (vybraný vzorek)
14. Dokumentace vztahující se ke školnímu stravování vedená ve školním roce 2022/2023 (vybraný vzorek)

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Moravskoslezský inspektorát, Matiční 20, 702 00 Ostrava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.t@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místě příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Titul, jméno, příjmení, funkce

Mgr. Petr Novotný, školní inspektor,
vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Lenka Wollná,
školní inspektorka

PaedDr. Ivana Marková, Ph.D.,
školní inspektorka

Ing. Klára Kudlíková,
kontrolní pracovnice

Datem vyhotovení inspekční zprávy se rozumí datum posledního podpisu člena inspekčního týmu.